

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 1 W KŁOBUCKU

42 – 100 Kłobuck, ul. Zamkowa 6

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
Zespołu Szkół Nr 1
w Kłobucku

Spis treści

PODSTAWA PRAWNA.....	3
WSTĘP.....	5
MISJA SZKOŁY.....	5
SYLWETKA ABSOLWENTA.....	6
DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO.....	7
PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU, ZASOBY SZKOŁY.....	8
CELE PROGRAMU.....	10
STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH.....	16

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59),
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487),
- Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie ustaw masowych (DZ.U. z 2018r. poz.310),
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (DZ.U. z 2018r. poz.1490),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2022 r. poz. 186),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018 r. poz. 214)
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957),
- Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (DZ.U. z 2016 r. poz.1331),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształ-

cenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (DZ.U z 2018 r. poz.1485),

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz.U. Nr 209, poz. 1245),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2019 r., poz.323),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2022 r., poz.1593),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i nauki z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r., poz.1711)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich z późniejszymi zmianami,
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526),
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Statut szkoły.

WSTĘP

Wychowanie jest procesem wspierania dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, psychicznej (intelektualnej i emocjonalnej), społecznej i duchowej, wzmacnianym i uzupełnianym przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo - profilaktyczny obejmuje zatem ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się młodzieży oraz całokształt świadomych, zamierzonych i specyficznych działań osób (wychowawców), których celem jest osiągnięcie względnie trwałych zmian w osobowości wychowanków.

Program zakłada podmiotowe traktowanie ucznia, poszanowanie godności osobistej, wspomaganie i umożliwianie wszechstronnego rozwoju wychowanków co jest jednym z najważniejszych zadań wychowawczych.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał na podstawie obserwacji, wywiadu oraz diagnozy i analizy sytuacji wychowawczej w szkole. Odpowiada na realne potrzeby, problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole i jej środowisku. Program Wychowawczo-Profilaktyczny zakłada poprawę sytuacji wychowawczej w szkole oraz stworzenie wizerunku szkoły jako miejsca bezpiecznego i przyjaznego dla uczniów, rodziców, nauczycieli i innych osób z nią związanych.

MISJA SZKOŁY

Misją Zespołu Szkół Nr 1 w Kłobucku jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym

otwarcia się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, duchowym i fizycznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji, a także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Nadrzędnym celem naszej placówki jest tak organizować proces edukacyjno-wychowawczy aby absolwenci byli wszechstronnie przygotowani do funkcjonowania we współczesnym świecie i nabyli umiejętności niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania w życiu:

- **samodzielność** – uczeń kieruje swoim działaniem, korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne, potrafi dokonać wyboru wartości, radzi sobie w sytuacjach problemowych, rozstrzyga wątpliwości i problemy moralne zgodnie z przyjętą hierarchią wartości, potrafi dokonać samooceny, prezentuje własny punkt widzenia i uwzględnia poglądy innych ludzi;
- **odpowiedzialność** – uczeń odpowiada za swoje wyniki w nauce, za skutki podejmowanych decyzji, potrafi odróżnić rzeczywistość od wyobraźni, podporządkowuje się określonym zasadom życia społecznego, dba o zdrowie i życie własne i innych, integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole, jest tolerancyjny,
- **twórczość** – uczeń rozumie potrzebę doskonalenia i rozwijania samego siebie, tworzy własny warsztat pracy, rozwija swoje zainteresowania, rozwiązuje zadania problemowe związane z otaczającym go światem, jest ambitny, kreatywny,
- **etyczność** – uczeń kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, potrafi współdziałać z innymi, rozumie sens praw i obowiązków, szanuje siebie i innych, szanuje dobro wspólne, dba o estetyczny wygląd

własny i otoczenia, zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły.

•

DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Celem diagnozy środowiska szkolnego jest opracowanie i stworzenie jak najlepszych warunków rozwojowych dla uczniów przebywających w szkole. Diagnoza ma również na celu modyfikację programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie z potrzebami oraz oczekiwaniami uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przeprowadzona diagnoza została oparta na podstawie:

- rozmów prowadzonych z uczniami, ich rodzicami, opiekunami prawnymi i nauczycielami, ich sugestii i potrzeb
- analizy opinii i orzeczeń uczniów
- analizy frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych
- analizy osiągnięć szkolnych
- uwag zgłaszanych przez rodziców i opiekunów prawnych
- analizy dokumentacji dotyczącej diagnozowania, monitorowania oraz podejmowania interwencji wychowawczych,
- analizy dokumentacji pedagogów szkolnych,
- informacji uzyskanych od pracowników instytucji współpracujących ze szkołą,
- realizowanych w szkole form pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- analizy uwag zapisanych w e-dzienniku.

Zdiagnozowano następujące trudności w osiągnięciu zakładanych celów w zakresie wychowania i profilaktyki (**czynniki ryzyka**):

- niska frekwencja na zajęciach, spóźnienia, ucieczki z pojedynczych lekcji
- podziały w niektórych klasach, izolowanie pojedynczych uczniów,
- palenie przez niektórych uczniów papierosów elektronicznych,
- niszczenie mienia szkolnego,
- używanie wulgarnego języka,
- przypadki stosowania przez uczniów agresji słownej, fizycznej i cyberprzemocy

- brak wystarczającej motywacji do nauki i wywiązywania się ze szkolnych obowiązków,
- słabe zaangażowanie części rodziców w sprawy szkolne swoich dzieci i w pomoc w rozwiązywaniu pojawiających się problemów emocjonalnych,
- niewłaściwe zachowania podczas lekcji,
- konflikty rówieśnicze
- brak reakcji uczniów na niewłaściwe zachowania ich rówieśników,
- duża ilość czasu spędzana przy komputerze i innych urządzeniach technologicznych oraz komunikacyjnych,
- ryzyko podejmowania zachowań zagrażających rozwojowi i zdrowiu uczniów,

Mocne strony działalności szkoły (**czynniki chroniące**):

- życzliwa i przyjazna atmosfera w szkole,
- dobra współpraca nauczycieli,
- dobre zaplecze techniczne szkoły,
- zaufanie uczniów do dyrekcji, nauczycieli, pedagogów szkolnych, doświadczanie pomocy i wsparcia,
- dobra współpraca klas z wychowawcą, otwarte poruszanie trudnych spraw, zgłaszanie problemów,
- angażowanie się uczniów w działania na rzecz szkoły (akcje charytatywne, wolontariat),
- wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych,
- rozwijanie zainteresowań poprzez udział w różnorodnych formach zajęć pozalekcyjnych,
- pomoc psychologiczno – pedagogiczna na terenie szkoły,
- indywidualne podejście do ucznia, udzielanie pomocy i wsparcia uczniom i rodzicom,
- odpowiednia działalność wychowawcza i profilaktyczna w szkole,
- efektywna współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę.

PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU, ZASOBY SZKOŁY

Realizatorzy, partnerzy programu:

- grono pedagogiczne,

- rodzice,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kłobucku,
- Komenda Powiatowa Policji w Kłobucku,
- Sąd Rejonowy w Częstochowie,
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku,
- Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Kłobucku,
- Poradnia Psychologiczno-Religijna w Częstochowie,
- Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kulach,
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Kłobucku,
- Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w Katowicach,
- Miejski Ośrodek Kultury w Kłobucku,
- Teatr im. A Mickiewicza w Częstochowie,
- agencje teatralne,
- OKF w Częstochowie,
- Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie,
- Filharmonia w Częstochowie,
- Biblioteka Publiczna w Częstochowie,
- Regionalny Oddział PTTK w Częstochowie,
- Muzeum Częstochowskie,
- zakłady, firmy i instytucje, w których odbywają się praktyki zawodowe uczniów
- Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku,
- Młodzieżowe Centrum Kariery,
- Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie,
- Politechnika Częstochowska,
- Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- Uniwersytet Jagielloński,
- Uniwersytet Śląski,
- Uniwersytet Opolski,
- Politechnika Śląska w Gliwicach,
- Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania im. gen J. Ziętka w Katowicach,
- Szkoła Policji w Katowicach,

- Uniwersytet SWPS w Warszawie,
- Instytut Pamięci Narodowej,
- szkoły partnerskie z kraju i zagranicy,
- organizacje użyteczności publicznej.

Zasoby:

➤ zasoby ludzkie:

- dyrektor sprawnie zarządzający pracą szkoły, dbający o bezpieczeństwo uczniów i klimat społeczny w szkole, sprzyjający działaniom wychowawczo -profilaktycznym,
- doświadczona kadra pedagogiczna,
- specjaliści szkolni,
- specjaliści współpracujący ze szkołą,
- grupa rodziców zainteresowana sytuacją szkolną swoich dzieci, partnerzy w działaniach wychowawczo-profilaktycznych,

➤ zasoby materialne:

- nowoczesne pracownie, dobrze wyposażone sale lekcyjne,
- boisko szkolne,
- monitoring pomieszczeń szkolnych i otoczenia szkoły,
- materiały dydaktyczne (literatura specjalistyczna, poradniki, filmy profilaktyczne,
- sprzęt multimedialny (komputery, telewizory, DVD, ekrany i rzutniki multimedialne).

CELE PROGRAMU

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- znajomość założeń program przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,

- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły,
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,

- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców/ opiekunów,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami/opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców/opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.
- 11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy oraz umiejętności u uczniów, ich rodziców/opiekunów i nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców/opiekunów i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.
- 7) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych uczniów, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów, ich rodziców/opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom/ opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odu-

- rzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców/opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz konsekwencji prawnych,
  - 3) informowanie uczniów oraz ich rodziców/opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy szkoły z Policją,
  - 4) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców/opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem

- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

W celu realizacji wyżej wymienionych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego zaplanowano do realizacji zadania ogólne:

➤ **SFERA DUCHOWA:**

- kształtowanie postawy moralnej ucznia,
- kształtowanie wartości opartych na szacunku dla tradycji i historii.

➤ **SFERA PSYCHICZNA:**

- wspieranie młodzieży w rozwoju własnej osobowości poprzez korzystanie z dóbr kultury i wykorzystanie własnych talentów,
- przygotowanie uczniów do wyboru przyszłego zawodu, rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień,
- stworzenie uczniom warunków do wykonania projektów edukacyjnych,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- podejmowanie działań w zakresie profilaktyki następstw izolacji rówieśniczej,
- uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.

➤ **SFERA SPOŁECZNA:**

- kształtowanie pozytywnych zachowań i umiejętności społecznych,
- współpraca z domem rodzinnym i instytucjami wspomagającymi wychowanie i opiekę.
- kształtowanie i wzmacnianie świadomości ekologicznej.

➤ **SFERA FIZYCZNA:**

- wdrażanie do przestrzegania zasad bezpiecznego stylu życia,
- promocja zdrowia i uświadamianie konieczności zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzania i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z nauczycielami, pedagogiem oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku nauki,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją,
- uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,

- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowości ucznia.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Pedagodzy szkolni, psycholog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów,
- organizują dla uczniów pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracują z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- wspierają nauczycieli i wychowawców w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia,
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży,
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- współpracują z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.

Pedagog specjalny:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych lub innymi specjalistami, rodzicami oraz uczniami
- rekomenduje dyrektorowi szkoły do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły i placówki oraz dostępności, o której mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- prowadzi badania i działania diagnostyczne związane z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych

lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,

- rozwiązuje problemy dydaktyczne i wychowawcze uczniów,
- określa niezbędne do nauki warunki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia;
- współpracuje z zespołem w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienia mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspiera nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem,
- dostosowuje sposoby i metody pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom;
- współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny)

Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w zebraniach i konsultacjach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,

- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów, zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- podejmuje działania z zakresu wolontariatu.

Pracownicy niepedagogiczni:

- zostają zapoznani i realizują założenia programu profilaktyczno-wychowawczego,
- reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym dyrekcję szkoły, wychowawcę klasy lub pedagogów szkolnych.